

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — 8 K — f. | Negyedévre — 2 K — f.
Félévre — 4 „ — „ | Egyes szám ára 16 fillér.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 6 korona
Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 3 dollár.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR GÁSPÁR.

Laptulajdonos

A SZATMÁR-EGYHÁZMEGYEI IRODALMI KÖR.

A kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. **Dr. Balkay Kálmán** szeminaryumi vice-rector czimére (Szatmár, Szeminaryum) küldendők.
Pályázati hirdetések egyszeri közlése 5 korona
Nyilttér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

A krisztusi szeretet...

A szociális működésnek egyik modern szervét „patronage“-nak nevezi a mi korunk.

Szinte tartózkodik ezt a működést krisztusi szeretetnek nevezni.

Mert korunk szereti ezt a kultur működést, ezt a szociális műveltséget is a maga önálló fejlődésének, virágának bemutatni. Büszke reá. És lehetne is büszke.

Mert igazvaló, hogy a régi eszmével újabb és újabb tért hódít. Anyagi erőket gyűjt. Intézményeket létesít. Ezer és ezer karokat mozgat.

Csak az a kérdés, hogy ugyan ily mértékben mozgatja-e meg... a lelkeket is. Ugyanazon sikerrel menti-e vagy nyeri meg a benső életet is.

Mert bizonyos, hogy a lendületes, mondhatni lázas tevékenységben... sokan... talán majd mindnyájan érezzük; sajtó és közvélemény kifejezést is ad annak a tudatnak, hogy a modern jótékony mozgalmakból, segítő akciókból, a szociális műveltségéből valami hiányzik. Talán éppen a lélek.

Szerintünk: a krisztusi szeretet.

Az az erő, az a csudás, magasabb felfogás, az az önmagát feláldozó szeretet, mintegy forró lelhellet, amit az irgalmas szeretettel Krisztus hozott az emberiségnek. És Krisztus követői hintettek szét a szeretet virágáiként a földön.

Olvassom és sokszor olvasni fogom még... egy nagy műveltségű és önfeláldozó nagyasszonynak, a szegények anyjának családásait kifejező beszédeiből eme sorokat:

— Hölgyeim és uraim! Nekünk nemesak pénz kell. Nem elég nekünk a kedélyes gyűjtögetés, ott az utczák urnáinál. Tánczvigalmakkal és műsoros estélyekkel sem fogunk lelkeket gyógyítani és megmenteni. Nekünk krisztusi szeretetre van szükségünk. A mi pénzünket, a mi modern, szociális működésünket — keservesen meggyőződtem róla — csak a krisztusi szeretet teheti gyümölcsözővé és áldások forrásává.

Micsoda hang, micsoda vallomás ez! Mintha a negyedfélszázados történeti ténynek viszhangja szállana felénk. Onnan Louvréból, ahol oly hatalmasan bontakozott ki a krisztusi, az irgalmas szeretetnek apostoli szelleme. Páli szent Vinczének esz-

ményi alakja. Mikor oda lépett a francia közönség elé... csecsemővel karjain, gyermekektől körülvéve és ajkán e szavakkal:

— Hölgyeim, ha szeretnek, ezek a gyermekek élnek. Ha nem szeretnek, ezek meghalnak.

Ez a szeretet, ez a krisztusi irgalmas szeretet ömöljön a modern „patronage“-ba is. Mert ha ez a szeretet nem ad lelket a tevékenységnek; nem ad irányt a cselekvéseknek: olyan lesz és marad az elhervadásig a patronage működése, mint a növény, melyet gyökér nélkül ültetnek el. És csakhamar be fog következni, hogy az újabb, kisebb zsenialitással rendelkező, de hangosabb Voltaireknek is be kell valaniok:

— Bizony, hogy Krisztus szeretete nélkül csak tökéletlenül utánozzuk a krisztusi bámulatlan gyümölcsöző szeretet.

... Vasárnap ünnepli az egyház páli szent Vincze napját. A nyüzsgő utca, a lázban égő társadalom, a családi tüzhelyek... nem is emlékeznek meg majd az irgalmas szeretetnek ez eszményi apostoláról. Az ő napja a mai világnak vasárnapja lesz, de nem ün-

Az otthon maradt...

— A Heti Szemle eredeti tárczája. —

Irta: **BODNÁR GÁSPÁR.**

Olyan két rózsabimbó nem volt a faluban, mint Ágnes meg Piroška.

Mintha nem is anyától születtek volna. Hanem piros pünkösdi napján. Harmatos regelen. Rózsabimbóból fakadtak volna.

Talán igen, egy rózsafán. Iszen árvák voltak. Csecsszóporokban szakadtak le — árván. Öreg nagyanyjuk ringatta, nevelte. Olyan szépen, esendesen. Mint neveli a természet — az ibolyaszálakat. Félrevonultan, magányos szerényen. Szépen esendesen.

Mikorára felnevelte őket... bizony hogy ő maga is gyermekké lett. A vénségnek gyermeke. A két leányka fogta karon az öreg gyermeket. Bubosgatták, dédelgették, becézgették. Az idő meg érlelte. Aztán jött a nagy Ringató. A nagy Szövő. És jelentette... itt vagyok. Az öreg meg szépen elaludt. Mint a gyermek. Ugy aludt igazán mint a gyermek, mikor sárga arcára ráborult — a szemfedő.

És most mi lesz? Hogy leszen?

Ugy billent, hajlongott a két árva leány, mint a szélhől legyintett fa ága. Mint két madárka... az árva.

Az egyik azt mondotta, Piroška:

— A városba hívnak. Hát megyek — a városba.

A másik, Ágnes csak összeresztette a szóra: A városba. Hiszen őt már rég hívják.

Csalogatják, édesgetik. Mint a csiesergő madarat, úgy hívják csalogatják. Czukorral, édességgel. Aranyos kalittal, uri étellel. De hallgatott. A fiatalabbikat féltette. És ime, most már tudja, hogy Piroškát és hívják. A nagy városba hívják, csalogatják.

És hiába kérlelte Piroškát. Piroška elment. Szót se szőtt. Bucsutlan ment el. A nagy városba. Zajba, tarkaságba. Csak azt nem merete kimondani — veszedelembé. Csak gondolta árva Ágnes. Gondja huzta, őszítette... hogy veszedelembé ment.

*

De ő maradt. A faluban maradt. Font, dolgozott. Kapált, kötözött.

És ki-kijárt a temetőbe. Temetőbe lanknak mind... mind a ki őket szerette. És mikor így ki-kijárt a temetőbe nem gondolt az ön-maga sorsára. Nem is beszélt le a sírba másról, mint Piroškáról. Mindig Piroškáról. A Piroška sorsáról.

Őt magát sem kérdezték azokból a sírokból. Hogy van? Mi fá? Ki simogatja szép hosszú fekete holló, omló haját? Csak mind azt kérdezték a sírokból:

— Hol van Piroška?

— Mi baja van Piroškának?

— Mikor láttad utoljára Piroškát?

És ő nem tudott felelni. Mert Piroškát nem látta. Mint szélhől felkapott levél távozott... ment valamelyik nagy városba. Zajba, tarkaságba. Ki leli fel, ki talál ott rája?

De egyszer aztán... nem is sejtve, nem is várva, Piroška eljött. A faluba jött.

Milyen másképp jött, de milyen másképp, mint a hogyan elment. Cifra volt, mint a himes pillangó és tarka, mint egy dáma. És hogy — hogyan beszélt. Olyan furcsán-rán beszélt.

Ágnes csak hallgatta... Olyan sokáig hallgatta. Szomorun, némán hallgatta. Mikor aztán nagyon sokáig hallgatta... megszólalt, mint bus haragnak kongása:

— Menjünk a temetőbe...

Piroška összeresztette. Mintha azt a harangot az ő lelkében rángatná. Kongatná. Az ő lelkében bugna, szólna az a mélyes harangzó. Ugy beleborzongott. Hiszen azt hitte a sírokból huzzák azt a harangot... Azt a bus harangot.

— Menjünk, zaklatta Ágnes.

Végre is indulnak, mennek... ki a temetőbe mennek. És ott állanak némán, szótlan a temetőben, nagy mélyes csendben a sírok mellett. Szó? Egy szó, egyetlen szó sem. Csak nagy későn, a nagy, mélyes csendben felbug, felsir, zokog a Piroška keble. Mintha felszakadna... kifelé törne a lelke...

— Menjünk vissza... be a faluba, fuldokolta Magdolnaként az árva. Piroška, a szerenesetlen árva.

... És szótlanul térnek vissza a faluba. A régi-régi kis házba. Bogárhátú esendes házba. És leveti Piroška pávás, tarka-cifra ruháját, köt, fon, dolgoztat. És mondja... mondogatja a szegény, megcsalt árva:

— Te vagy a boldogabbik, te itthon maradt... boldogabbik árva.

nepe. Csak a keresztény szeretet leányainak csöndes kolostoraiban ünnepelek. Felbugnak az orgonának hangjai. Belevegynének az irgalmas nénék buzgó énekei, zsolozsmái. Kigyul arczukon a krisztusi szeretet tüze, mely üzi, sürgeti őket „a jobb ajándékok“-ra. Mert ők Krisztus iránt való szeretetből, önként állanak a felebaráti szeretet szolgálatába minden téren. Ahol könny hull. Ahol beteg szenved. Szegénység jajgat. És nevelésre, a kultura világosságára vár az új nemzedék.

Külön ünnepet nem várhatunk az embermillióktól. De e milliók közt megállhatnának egy percre legalább azok, akik a jótékony szolgálatába szegődtek. Jó akarrattal, tiszteletreméltó szándékkal. Megállhatnának, hogy rávessék tekintetüket az irgalmas szeretet nagy, az egész világra ható eszményi alakjára, sz. Vinczére. Hadd öntene az ő élete, az ő példája lelket, krisztusi szeretet minden szivbe. Minden karba, mely áldozatos munkát és eredményes munkát is akar végezni a szegényekért. A beteg lelkekért. Mert e munka *Krisztus szeretetétől, szent Vincze szellemétől áthatott apostolokért kiált.* (br.)

A magyar katolikus Egyház.

Hitvalló főispán. Nem egyedül álló, elszigetelt eseményről kell megemlékeznünk. Ebben a borus világban, a világnézetek mérközésének idejében immár gyakrabban fellebb emelkednek itt is, ott is a bátor, a hitvalló lelkek megnyilvánulásai — a zöld asztalnál is. Dr. Miskolezy Ferencz Biharvármegye főispánjának a vármegye rendkívüli közgyűlésén elmondott hitvalló, bátor beszéde ezek közé a jelenségek közé tartozik. Olyan nagy gaudiummal eresztik világnak, ha a zöld asztalnál egy-egy támadás hangzik el a vallás, az egyház és intézményei ellen. Lehet, hogy a bihari főispánnak hitvalló beszédét is, melyet a trónörökös párt halála alkalmából mondott a vármegyei közgyűlésén, agyonhallgatják vagy támadásban részesítik. Annál inkább kell nekünk méltatni ezt a beszédet, melyről a Tiszántul úgy ír, hogy ez a beszéd egyike volt a legszebbeknek, melyek Biharvármegye ősi közgyűlésének termeiben elhangzottak. A gyász keretében a *keresztény meggyőződés* sziklaszilárd alapján álló hazafiai lélek megnyilvánulása volt e hatalmas beszéd, melyet a közgyűlés mély megindultsággal hallgatott végig. A hitvalló beszédből leszögezzük a következő részletet:

— *Korunkban az emberiség szivéből, lelkéből mindinkább vész ki az ideál! Kezdik elvetni a vallást, semmibe nézik a nemzeti ideálokat, ki akarják küszöbölni az iskolákból a vallás tanítást a vallás erkölcsös nevelést, kések rémítő attentátumokat elkövetni, céljaik elérésére minden eszközt jónak tartanak. Eldobják maguktól a vallást, pedig egyedül csak a vallás, a hit az, ami erőt ad és felemel! Ami a megpróbáltatás, a szenvedés nehéz napjaiban vigaszt és megnyugvást nyújt! Lekicsinylik a vallást, a vallás erkölcsös nevelést, pedig az igaz vallás erkölcsös nevelésben részesült embert nem lehet az ilyen undok tettek, gaz merényletek elkövetésére rábírní, mert az igaz vallásos emberben él a hit, él a vallás erkölcsi érzés, és a krisztusi, a felebaráti szeretet és ez az alapja mindennek, ez az alapja a békés együttélésnek, ez az alapja a társadalomnak, ez a társadalmi rend fenntartója és nem a törvényekben megszabott büntetéstől való félelem! Vége annak a társadalomnak, amelyben a nagy tömeg csak azért engedelmeskedik, mert fél! A félelem nem tart örökké, a félelem el is mulik és előáll a maga valóságában a hitellen, az erkölcsellen, a mindenre kész, a mindent megtartó és mindent felforgató ember!..*

Hova jutunk, ha mindent, ami szent, felséges, ideális, nagy és nemes előttünk, a sárba tipornak!? A napjainkban mindsiürbben ismétlődő merényletek, orgyilkosságok folytán érdemes erről elmélkedni.

A kath. Világ Egyház köréből.

Az amerikai magyarságot, mint nagy és átható tényező tartja fenn és fűzi nemzetünkhöz a hit, az egyház. Ha el is hagyták az ő hazát, mint ők nevezzik Magyarországot, lelkük hazájára a hit szárnyain és ott az új hazában is megtartja őket nekünk, a magyar nemzetnek. A hol templom épül, ott a magyarságnak is erős vára épül. A honnan haza fáj, haza sóhajt a mi népünk lelke. A honnan nem egyszer a mi templomainknak is küldenek áldozatokat. Sürjén kapjuk a híreket a tengeren túlról, hogy a magyarság összetartása templomokat, iskolákat épít és vallásos egyesületeket alkot. A világegyház nagy, csudás hivatása, hogy az egyetemes egyházban megtartja, őrzi és ápolja a nemzeti érzést és hazaszeretetet. Most is szép, felemelő eseményről írnak az amerikai újságok:

Mc. Keesportban felépített díszes templomban felszentelték az új oltárképet, melyet a király küldött ajándékba. Mi itt az „óházában“ az ilyen eseménynek leggyakrabban nem tulajdonítunk fontosabb jelentőséget. Odakint ellenben ez elfelejtethetetlen ünnep, amely csak megerősíti a hithűséget és hazafiságot. A felszentelési ünnepségre messze vidékről eljöttek, akik valaha itt e hazaföldjén nevelkedtek, hogy tanúságot tegyenek egybetartozásukról és e „mostoha“ haza szeretetéről.

A katolikus sajtó támogatása. Chillen a minap hunyt el. Jose Tocomal szenator és végrendeletében hatszázezer dollárt hagyott a katolikus sajtónak.

Szent Ágostonnak szobrot emeltek. Combes karthagói érsek vezetésével nemrégiben leplezték le Szent Ágoston hatalmas bronzszobrát Hippo-ban.

VÁROSI ÜGYEK.

Szatmár szab. kir. város törvényhatóságának közgyűlése.

A július 13 án lefolyt városi közgyűlést a kegyelet, az emlékezés aktusa vezette be.

A városatyák nagy része külsőleg is kifejezést adott a gyásznak, a fájdalmas részvét hangulatának. Fekete ruhában jelentek meg a közgyűlés termében.

Csaba Adorján főispán nyitotta meg a gyűlést. Tartalmas, keresetlen és mégis szívekbe ható beszédében emlékezik meg a megrázó eseményről, a mely a nemzetet és a nemzet lelkében és testében városunkat is gyászba borította.

Beszédének különösen két részlete keltett a hallgatóság körében látható hatást. Mikor ezeket a szavakat mondotta:

— *Katonának csatatéren, az ellenfélle szembe nézve elesni: dicsőség. Az ilyen példa nem keserűséget, de dicsőletes érzést kell, az ilyen példa teremt a hősök légióját. Azonban elesni békés időben, mikor valaki szeretettel szivében, hasonló érzetnek kiváltása végett közeledik egy néphez, elesni egy gaz orgyilkos fegyveréstől, melyet a legnemtelenebb ellenfél adott kezeibe: ez a keserűségnek oly mélyes érzelmével tölti el minden nemesen érző ember szivét, hogy a megnyugvás érzetét csak a vallásos hit tudja felkelteni de önkéntelenül feltesszük a kérdést: miért keltett ennek így történni.*

Majd így fejezi be beszédét.

— *A megboldogultakról az élők felé tekintek, akiket a rettenetes esemény legközelebről sulytott: áldott lelkű jóságos uralkodónk felé, ki az emberi megpróbáltatás minden fokozatán keresztül ment s az árvák felé, akik csak most vannak az élet kezdetén s már is egy oly irtóztató csapás méretett rájuk, ami egy perc alatt a gyermekből aggot teremt. Ha van sebükre vigasz, csak egyedül az lehet, ha látják, hogy a népek szeretete s részvéte körülövezi őket. Az emberi érzés sugallja, hogy ezt hozzuk tudomásukra.*

A polgármester indítványára a törvényhatóság a miniszterelnök útján külön is kifejezi részvétét Ófelségének és a trónörökös árváinak — a királyhoz intézett és már szövegezt részvétiratban.

A kegyeletos aktus után következett — a választás.

Főpénztárossá választották egyhangulag (az egyedül pályázó) Fürst Viktort, a ki eddig főellenőr volt. Az ő helyére aztán új ellenőrt kellett választani. A kandidáló bizottság mind a hét pályázót kandidálta.

A választás eredménye:

Kováts János banktisztviselőt 31 szavazattal főellenőrré választották.

Káldor Lajos 23 és ifj. Kiss József 20 szavazatával szemben.

Különösnek tartjuk, hogy bár éppen a városi közgyűlés hangoztatják és jogosan, hogy a választásoknál a városi tisztviselők előlépését kell szem előtt tartani, mégis éppen a város belső embereinek megegyezésén, illetőleg meg nem egyezésén dönt el, hogy a falakon kívül való, különben érdemes pályázó győzött. Most hát jöjjön a nemes verseny.

A választás befejezésével be volt fejezve nemcsak a választási izgalom, de az érdeklődés is. Gyors egymásutánban tárgyalta le a közgyűlés a pontokat. És pedig a miniszteri leiratot; a villamos ügyben; a felső kereskedelmi iskola segélyezése kérdésében stb. Az izraelita hitfelekezet a városi segélynek fel-emeléséért kérvényezett. A közgyűlés az ügyet előkészítés végett visszaadta a tanácsnak. A többi letárgyalt ügyekről hirovatunkban referálunk. △

+
Erni János.
1872—1914.

Egyházmegyénknek ismét halottja van. Ujra kidőlt egy munkása; Krisztus katonája Isten országában.

A világ olvassa és hallja halálának híreit. Azt mondja reá:

— *Meghalt egy falusi pap.*

A ki azonban tisztában van az élet, a hivatás értékének felfogásával; és tudja, hogy a királyi nap az ő kis sugaraival is visszatükrözi egyetlen vízeséppben is az egész napnak képét és jelentőségét: az nem maradhat hidegen egy szerény falusi kath. lelkésznek éveken át végzett munkájával, becsületes apostolkodásával szemben sem. Nem különösen az a község, a hol élt, törékeny testének és erősebb lelkének minden erejét a nép üdvössége és anyagi jóléte érdekében áldozta fel.

Egyesek működése szálaiból alakul ki sokszor egyes községek . . egyes községekből magának a nemzetnek sorsa. Az az igénytelen falusi lelkész népének sorsát, üdvét, multját, jelenét és jövőjét hordozza a lelkében, munkájában és csendes áldásos fáradozásaiban.

Azért nemcsak mi, de mindazok, a kik így fogják fel a legszerényebb, de áldások forrásaivá váló hivatás betöltését: azok nem fogják megvonni Erni Jánostól sem az imádságot, emlékezetet, sőt elismerést.

Egy szatmármegyei községnek, Szinfa-lunak volt legutóbb lelkésze. Született 1872. év január 27-én Csanádon. Felszentelték 1896. június 29-én. Mint segédlelkész működött Kálmádon, Szakaszon Szaniszlón; ideiglenes adminisztrátorként Nántün, 1905-ben Szinfa-lu lelkészévé nevezték ki.

Tehát negyvenhárom éves ember, 18 éves áldozó pap volt. És ezen évekből Szinfa-luban kilenc esztendő telt.

Csendes, szerény és buzgó volt. Népet szerette s hívei is ragaszkodtak a folyton betegeskedő, de kötelességét azért mindig teljesítő buzgó, jólelkű, szelid lelkészükhöz.

Az ő. v. f. n.

Testvér.

NŐK VILÁGA.

A dolgozó anyák.

Nem csudálkozom, hogy megjegyzést tesznek az anyák, a háztartás gondjait viselő önfeláldozó háziasszonyok „a dolgozó nők” címére. Ha t. i. a dolgozó nők fogalma alá azokat a nőket sorolnák csak, a kik a házon kívül hivatali, foglalkozást vagy benn a családi tűzhelyen is „keresnek tehát produktív munkát végeznek.

De ez a felfogás, ez a czim csak látszólagos. Sokakat nézve amolyan kis megtévesztés.

Ha a dolgozó anyáknak napi, sőt a napnak minden órára eső munkáját kiállíthatnók, ha elővehetnők azoknak az apró-cseprő foglalkozásoknak mindegyikét, a miből az önfeláldozó anyának, a hü feleségnek, a gondos, tiszta és lelkiismeretes háziasszonynak munkája kiáll... akkor az ugynevezett „dolgozó nők” bizony hogy maguk kiáltanak fel:

— Ti vagytok anyák, háziasszonyok, hü hitvesek az igazi dolgozó nők...

Hiszen az anya, a hü feleség, a fáradhatlan háziasszony valósággal a családnak, a háznak, a tűzhely életének „lelke”. Nem frázis ez a szólam. Valóság.

Kérdezzük meg csak azokat a férjeket, a kik elvesztették hü feleségüket. A kik szinte lesújtva érzik, mily zavar, mennyi baj, bántó rendetlenség szakad a házába, mikor onnan a ház lelke elszállott. Figyeljük meg az aggodó férjet, a ki éveken keresztül beteg fekvő feleségének életben maradásáért kéri a jó Istent. Ha beteg, ha ágyban, látszólag tehetetlenül kell is élnie annak az asszonynak... csak éljen. Mert szempárjában megmaradt a csudás erő, a mivel kormányozza a házat. Szavában biztonság, kézmozdulataiban, intésében boldogítás van.

Oh az anyának, a hü feleségnek, lelkiismeretes háziasszonynak dolga, munkája olyan aprólékos „dolgozókának” tűnik fel, igaza van önnök asszonynom — pedig ebből az aprólékos dolgozókából épül fel a család, ez teszi a tűzhely nehéz kormányzását; ezek azok az apró kerekék, hogy így mondjam, melyek nélkül a nagy kerekék a társadalom maga, a dolgozó férj élete... siralmas, sőt lehetetlen volna.

Ezt az igazságot elismerik azon nők is, a kik mostanában dolgozó nőknek nevezik magukat. Lehetetlenség el nem ismerniök.

Az az elnevezés más irányban, más czélzattal és más alapon keletkezett. Mint azt a következő sorokban, illetőleg cikkeinkben látni fogjuk.

Volt egy kor, nem is oly régen, mikor a nőnek egyetlen hivatását ismerték a társadalomban. Hogy feleség, anya legyen. Egy költeményben olvassuk a megható jellemzését e kornak:

— Mikor nagyapa nagymamát megkérte — mondja — akkor a nőnek csak egy hivatása volt, hogy feleség, anya... és házában lelke legyen.

Ez a kor elmúlt...

És ebben az elmúlásban, ebben a szociális élet változásában kell keresnünk okát annak, hogy a nőnek más téren, más irányban... mint a család — keressünk munkát. És találunk is. B. G.

Hogyan csomagoljuk a vaját?

A vaját, mikor papirosba csomagolják rendszeren megszokták vizesíteni, hogy a papiros oda ne ragadjon. Helytelen szokás. Mert a vízzel könnyen rothasztó és erjesztő csirákat vihetünk a vajba, melyek a vaját elrontják és egészségtelenné teszik. A vaját nem kell megnedvesíteni vízzel, hanem egészen szárazon csomagoljuk tiszta papirosba, mert úgy tovább ellenáll a rothlásnak és ize tisztán marad.

Rend a lelke mindennek. De rendőr nem mindig lelke a rendnek.

Nem az fáj a tönkrement gazdag embernek, hogy nincs. Az égeti leginkább, hogy — volt.

Nem mindig szegény az, akit annak tart a világ. De nem mindig gazdag sem, aki a gazdagság hírében van.

A hét.

Az ország még mindig a szarajevói megrázó esemény hatása alatt van. Társadalom és sajtó egyaránt sajtó lélekkel tárgyalja a szomorú eseményt és olvassa a még ismeretlen részleteket. Az embertelen gyilkosság megtorlását illetőleg alig tud eligazodni a napi sajtónak változó és merész közleményeiben. A legbiztosabb megállapodás az, hogy bár belgrádi követünk már megkezdte a felelősségre vonás munkáját, de addig a monarchia nem lép fel határozott megállapodással, míg Szarajevóban a vizsgálatot be nem fejezik. Igaz ugyan, hogy biztos hírként irnak már arról is, mintha ezt a vizsgálatot befejezték volna — és pedig Szerbiának — határozott rovására, de hiszen még mindig újabb és újabb részleteket nyújt maga a sajtó, mely a vizsgálat befejezését hirdeti.

Szerbiában is leütött különben egy bomba. Hartwig belgrádi orosz követnek hirtelen halála a mi konzulunk házában és karjai közt. Ez az ember fonta belgrádi fészében esendesen mint a pók, de elolthatlan ösztönnel és eltölgadhatatlan tehetséggel a szláv politikai hálójának szálait. Most... halálával Szerbiának foly ez orra vére. Hiszen legnagyobb és legmerészebb pártfogója, mentővára tünt el. A mámoros szerb törekvőkre kétségtelenül nagy hatással lesz. Nagyon érezni fogják — hiányát.

A mi parlamentünkben nyári munka folyik. A kormány azt hitte, hamar learatja sekély szántásokba vetett törvényjavaslatait. Csálódott. Az ellenzék teljes erővel vonult a munka színhelyére és komolyan veszi dolgát. Ha a kormány így gondolkodik, nyári munkával akarja siettetni a közigazgatási reformot, mi ellenzék éppen a nyári munkával hátráltatjuk. A munkapárt haragszik. A ki pedig haragszik nincs igaza. Hiszen mindig jajgattak, hogy az ellenzék nem vesz részt a munkában. Az országot érdeklő komoly törvénykezésben. Most hogy ott van, a nyakán ül — az a baj? Hiszen igaz, hogy a vita hosszu. De vita és szabályszerű.

Nagy sulyként esett a mult heti parlamenti vitába gróf Andrassy, gróf Apponyi és Rakovszky interpellációja. A magyar társadalom mély gyászát és komor hangulatát öntötték szinte be a törvényhozó házba. A tetemrehívás érzései közt nyilként vetették a kormány szívébe a kérdés: Szabad-e ilyen események hullámai között olyan munkát végezni, mely ősi intézményeink alapjaihoz nyúl, hogy helyébe kiforratlan és gyors munkával végzett bizonytalan alkotásokat emeljen?

Megrázó szemrehányások, jogos felelősségre vonások nyilait tartalmazták ezen interpellációk a kézzel fogható mulasztások és könnyelműségekkel szemben, a mik miatt megtörténhetett ez a tragikus esemény.

És be kell vallani minden részrehajlatlan embernek, hogy a kormányelnöknek önértetlen, szinte cinikus felfogása, válasza — megdöbbentő. Mindenkinél éreznie kell, hogy a hideg vér, a higgadság és cinizmus közt óriási különbség van. A nemzet fájdalmas rezignációval veti fel lelkében a kérdést, hogy vajjon az ilyen erélytelen, szinte gunyos megnyilatkozásnak minő hatása lesz a kettős monarchia prestizsére.

De hagyjuk abba e sorok szántását.

Belgrádból ugyanis ez órában rémhírek érkeznek városunkba, melyeknek ha tized része is igaz... a világtörténelemben páratlan események élébe, juthatunk. Hogy t. i. belgrádi követünk bizonyos uton értesült arról, hogy a követségi palota ellen, valamint a Belgrádban élő magyarok ellen mérszárlás készül. Az osztrák és magyar alattvalók Zimonyba vagy a követségre menekülnek és így tovább. Megkönnyebbülten fogad a aztán a közönség a megnyugtató hírt, hogy Belgrádban teljes és nyugalom van, akik tegnap Zi-

monyba menekültek át, ma már visszamennek Belgrádba. Zimonyban azonban a készenlélet továbbra is főtartották. Az utcákon most is őrjáratok czirkálnak mert, bár a helyzet teljesen megnyugtatónak látszik, nem tartják lehetetlennek, hogy Hartwig temetését a szerb tulzók a monarchia ellen demonstrációban fogják fölhasználni.

Egyházmegyei hírek. Püspökünk adományai. Megyés püspökünk újabb bőkezű adományairól kell beszámolnunk. A nagyarnai főkegyháznak (Királyháza filiája) a temp-lommal szomszédos két kat. hold belsősgének megvételére 3600 koronát adományozott. Nagytarna kath. hiveinek száma a Királymezőről és Németmokráról beköltöző és letelepedő róm. kath. lakosokkal folyton emelkedik úgy, hogy a Batares községben letelepedett, Galicziából bevándorolt kath. német és lengyel lakossággal számuk annyira fog növekedni, hogy esetleg önálló plebánia létesítése válik szükségessé. A batizi templom építésére 7000 koronát, a szakaszi hitközségnek új orgona beszerzésére, a róm. kath. iskolaépület újból való befedésére és egyéb egyházi szükségletekre 2300 koronát adományozott a főpásztor. — Az avaslajosvölgyi új plebánia lakóittele. Az elmúlt hét esütörtökön vették át Pemp Antal prelatuskanonok és Hámon Róbert irodaigazgató, püspöki megbízottak az avaslajosvölgyi új plebániákat. A szép fekvésű modernül megépített tágas és kényelmes lakást püspökünk építtette fel 20.000 korona költségen. Az épületben nyer elhelyezést az isteni tisztelet megőrzésére szolgáló kápolna is. Majdan az új lelkészek lesz feladata felépíteni e melléképületeket és kerítéseket, amikor is teljesen készen lesz a nagy katolikus és nemzeti misszióra hivatott új plebánia. — Lelkészi kinevezés. A püspök a földművelésügyi miniszter bemutatása alapján Koller Béla, viski ideiglenes lelkészt ezen állásban véglegesítette. — Kiküldés az egyetemre. Scheffler Ferencz I. évet végzett papnövendék theologiai tanulmányai folytatására a budapesti tudományegyetemre küldetett ki.

Miniszteri köszönet. Dr. Boromisza Tibor szatmári megyéspüspök, végzett theologusok részére, külföldi tanulmányi ösztöndíjak czéljaira tetemes összegű alapítványt tett, mint azt annak idején jelentettük. A bőkezű adakozásért a vallás és közoktatásügyi miniszter most köszönetét nyilvánította a megyés főpásztornak s erről a hivatalos lap egyik közelebbi száma a következő módon ad hírt: A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter dr. Boromisza Tibor, szatmári megyéspüspöknek, a budapesti tudományegyetem hittudományi karán végzett theologusok számára „külföldi tanulmányuti ösztöndíj” ezim-mel tett 30.240 koronás alapítványért köszönetét nyilvánította.

Dr. Mázy Engelbert ezüst miséje. Tankerületi főigazgatónk áldozópapságának 25 évfordulóját a minap ünnepelte — esendben. A kerületében megjelenő hírlapok melegséggel és az elismerésnek lendületével emlékeznek meg dr. Mázy egyéniségéről, pedagógiai gazdag tudásáról és hivatásának rendületlen betöltéséről. Akár Pannonhalmán — írja pl. a „Felvidéki Ujság”, akár Kőszegen, Budapesten vagy kerületének bármelyik állomásán kifejtett működése azt igazolja, hogy minden képességgel, buzgalommal az egyházat és nemzetet szolgálja. Mi szatmáriak is készséggel és örömmel csatlakozunk ezen meleg elismeréshez és üdvözöljük az országos nevű pedagógust.

Ribizli éréskor.

- Éd's anyám!
- No már meg!
- Van-e lába a ribizlinek?
- Nincs annak fiam!
- No ha nincs, akkor hát Katiczabogarát ettem.

Jó ismerős.

- A minap emlegettük önt Tarjasyval.
- Tarjasy? Nem ismerem.
- Pedig azt mondta, jól ismeri... Már ismételtén foglalt önnél, mert hiszen végrehajtó.

A rendőrtisztviselők lapja megyés püspökünkről. A magyarországi rendőrtisztviselők — mint arról annak idején bővebben írtunk — kongresszusra gyűltek Szatmár-Németiben. A kongresszus tagjai tisztelegtek dr. Boromisza Tibor megyéspüspöknél is. A püspöknél tett tisztelegésként most így emlékezik meg a „Közbiztonság“ a rendőrtisztviselők lapja: *„Boromisza Tibor megyéspüspök elé járult másnap a küldöttség. Szép, magas, egyenes tartásu, közvetlen, egyszerű, lebilincselő modoru, jóságos öreg pap a szatmáriak megyéspüspöke. Láthatóan meg volt hatva a figyelemtől, amelyben a rendőrök részesítették. Váczy József okos üdvözlő beszédére megkapó, hasonlatokban bővelkedő, formás, ötletes beszéddel válaszolt. Hasonlatot keresett a mi és az ő foglalkozása között. Mi a külső rend mivelői vagyunk, ő pedig a belső, lelki rend megteremtésén fáradozik. Rokonszenve ott van velünk s kívánja, hogy a külső rend megteremtésén való fáradozásunk eredményes legyen.*

A beszéd után Tankóczy Gyula bemutatta a küldöttség tagjait. Mindenkire volt egy nyájas szava, egy okos, talpraesett ötlete. Közvetlen egyszerűségének, szellemének kisugárzása valóban elbájosított mindannyiunkat. A püspök urnál tett látogatásnak egyik legkedvesebb emléke maradt Szatmáron töltött napjainknak.

Személyi hírek. — Csaba Adorján főispán szabadságra ment. Családjával együtt Domahidán fog tartózkodni. Hetenként egy-egy napon Nagykárolyban lesz a főispán és ezen a napon fogad. — Hehelein Károly prelátus-kanonok Balmádi fürdőben üdül. — Benkő József apát-plebános Karlsbadba utazott. — Dr. Jordán Károly apát-kanonok a fővárosban tartózkodik. Dr. Göbl Alajos orvos augusztus 10-ig Abaujban (Renkan) van. Helyettesei dr. Jéger Andor, dr. Kovács Gyula és dr. Heimann Rezső orvosok.

Megszűnik a kereskedelmi és váltótörvényszék. A hivatalos lap egyik száma hozta dr. Róth Ferencnek a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék elnökének a budapesti ítéltáblához tanácselnökké kinevezését. Ez az első lépés az egész kereskedelmi és váltótörvényszék megszüntetéséhez. Egyedül Budapesten működött ez a törvényszék, máshol a kereskedelmi és váltóbíróság csak egy tanácsa a törvényszéknek. Ez a kivételes állású bíróság megszűnik Budapesten is. Elnökét régi állásának megfelelő kiváló állásba helyezték. Róth Ferenc dr. több évig a szatmári törvényszék elnöke volt és itt városunkban, sőt az egész vármegyében közszeretettel részesült.

A hajdudorogi püspök válasza. A hajdudorogi püspökség székhelyének Szatmár-Németiben való felállítása ügyében hozott közgyűlési határozatra Miklóssy István püspök válaszában közölte a város közönségével, hogy nagy örömmel szolgál a város elhatározása, sajnálatára azonban már befejezett tény előtt volt, midőn a város határozatát vette.

Kulturmérnöki hivatal Szatmár-nak. Vajay Károly dr. kir. tan. polgármester előterjesztést tett a közgyűlésnek, hogy írjon föl egy kulturmérnöki hivatalnak Szatmár-Németiben való felállítása iránt, mivel újabb tervbevetették a kulturmérnökségek szaporítását. A kérdés most különöskepen nyert jelentőségében a Tisza-Szamosközi ármentesítő és belvízszabályozó társulat megalakulása által, mivel a debreceni kulturmérnöki hivatal személyzetének több mint felét eddig is Szatmár vármegye és Szatmár város kötötte le. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta.

Kántorképző kurzus. A rozsnói püspöki hatóság engedélyével Zemann Jenő hárskúti esperes-plebános kántorképző-kurzust rendez jul. hó 19-kétől kezdődőleg. E kurzuson, mint előadó részt vesz Szendrei István, a szatmári székesegyház karnagya is. Itt említjük meg, hogy Szendrei karnagyot a vallás-és közoktatási miniszterium a szatmár-németi állami polgári fiúiskolában az énektanítással bízta meg.

Konyha-kertészet. Mily örömmel írónk: szatmári konyha-kertészet. Most azonban a nagykőrösi saláta, ugorka és egyáltalán

konyha-kertészeztől irunk azért, hogy kissé megmozgassa a mieinket is annak valósága, mily jövedelmet hajt a nagykőrösieknek a helyes és okos konyhakertészet. A múlt hónap pl. 6 nap alatt 50 waggon saláta lett Nagykőrösről elszállítva külföldre 13 ezer korona értékben; most meg az ugorkaszállítás következik, mely előreláthatólag szintén horribilis méreteket fog ölteni. Gazdáink is nagyon helyesen tennék, ha a konyhakertészet intenzívebben foglalkoznának s nem vetnék meg, mint rangjukhoz nem illőt. A bolgár-kertészet példája is előttünk.

Dr. FODOR FOGORVOS hazaérkezett és fogorvosi rendelését megkezdte.

Pósa Lajos meghalt. Pósa bácsit eltemették. A melyik városban, községben iskolás gyermekek vannak, mindenütt ismerték és sokáig fogják ismerni nevét. „A gyermekversek költőjét“ tehát jól ismerték Szatmáron is. Már régebben betegeskedett az öreg ur (1850-ben született). A legutóbbi időben pedig valósággal agyonünnepelték. Tiszteletére nagy, országos jubiláris ünnepséget rendeztek. Felvezették az 6 hadseregét. Öt ezer gyermeket toboroztak köréje. Az öreg költőt megrázta ez a vulkánus erejű öröm. Meg is hült, tüdőgyuladást kapott és ez a betegség sirba vitte. Pósa különösen lírai költeményeivel szerzett országos sikereket. Gyermekverseivel meg éppen meghódította a gyermekvilágot.

Van jószívű adóhivatal is. Pedig sziv és adóhivatal bizony, hogy távololnának egymástól. Lehet, hogy ilyen adóhivatal a mi városunkban is van. Tegyenek bizonyosságot róla, a kik észrevették jóságát, gyöngédségét, türelmét és így tovább. De most a debreceni városi adóhivatalról szól a szép líra. A debreceni pénzügyigazgató már másodízben fordul a közigazgatási bizottság elé azzal a panasszal, hogy a városi adóhivatal szembehelyezkedik a pénzügyigazgatóság intézkedéseivel és az adók behajtása körül nem jár el erélyesen. A jelentés a városi adóügyi osztályban nagy megütözést idézett elő s az ügyosztály erélyes tiltakozásra készül. Csóka Sámuel főjegyző, a hivatal főnöke a pénzügyigazgató vádjairól odanyilatkozott, hogy a mai rettenetes gazdasági helyzetben nem tehetik ki az adózó polgárokat annak, hogy erőszakolt behajtásokkal esetleg tönkre tegyék és az adóalanyokat megsemmisítsék.

Tűzet jelzett reggel fél 5 órakor az őrtorony rekedt-repedt vész harangja. A tűz a Szent-Imre-herceg-utczán Scheffer Sándor kovácsmester házában volt. Az ugyan ott levő kocsiszin, melyben Benyó Andor kocsi-gyártó 20 kocsija volt beraktározva, eddig ismeretlen okból kigyuladt s egynek kivételével minden kocsi elpusztult. A tűz tovaterjedését a gyorsan kivonuló tűzoltóság akadályozta meg.

Bölönyi László alapítványa. Bölönyi László tekintélyes polgár, házasságának 25 éves jubileuma alkalmából 1000 koronás alapítványt tett az ipartestületnél. Az ezer korona felének évi kamatait minden karácsonykor egy elagott iparos kapja, a másik fele pedig a tanoncoktatás célját szolgálja.

Rendkívüli közgyűlés. Szatmár város törvényhatósága f. hó 23-án d. u. 3 órakor a közoktató építése, illetve vállalatba adása ügyében rendkívüli közgyűlést tart.

A pálinka. A pálinkát Magyarországon 1650. óta ismerik, de akkor nagyon drága volt, csak 1820. körül lett olcsó, mikor már burgonyából is tudtak szeszt gyártani gép segítségével. Magyarországon 2 millió hektoliter pálinkát isznak meg évente, bort pedig 3 millió hektoliter és sört 1,500.000 hektoliter, összesen 600 millió korona értékben. Ez bizony oly nagy összeg, hogy a szegénység tüstént megszűnne, ha az emberek okosabbakká válnának, anélkül, hogy az állam pénzügyi helyzetében zavar támadna, mert a szeszadóból bevett jövegelmelet csaknem teljesen kórházakra, javítóintézetekre és börtönökre kell költenie, melyeket több fele részben az iszákos emberek töltnek meg.

A vidék. Szatmár vármegye törvényhatóságának részvétele.

lirata. A vármegye közgyűlése. A nagy nemzeti gyászból Szatmár vármegye is kivette részét. A törvényhatósági bizottságnak tagjai rendkívüli közgyűlésre jöttek össze a vármegye székházában, hogy a részvét és kegyelet adóját lerójják. A közgyűlés képe komor és őszinte, igaz fájdalomnak, egyben részvét kifejezések hangulatát mutatta Csaba Adorján főispán mély esendben kezdte meg beszédét, melyet a törvényhatóság tagjai állva hallgattak végig. A beszéd egyszerű, keresetlen, de mélységes volt. Az emlékek legkönyvolgabb gondolatait, a szíveknek legérzékenyebb hurjait érintette meg. Szinte megrázó hatást gyakoroltak a lelkekre például a beszédnek ezen hatalmas, lüktető részei: *A magyar nemzet történelmében száz és száz eset volt arra, hogy háborúra kényszerültünk, hogy a nemzet egész existenciáját dobta a háboru eseményeinek eshetőségébe, de arra nem volt eset, hogy a magyar orgyilkos fegyverrel akart volna szabaddulni ellenségétől. (Ugy van! Ugy van!)*

Magaslatos lelkü, jóságos uralkodónk uralma alatt a magyarság bizonyos resignációval tekintett a jövőbe, aminek legfőbb oka az volt, hogy a nemzet nem ösmerte a trónörökösét és így az a tévhit terjedt el, hogy a fenséges ur nem szereti a magyarokat. Igaz hittel merem állítani, hogy ez a tévhit nem igaz: a trónörökös ragaszkodott a magyarokhoz, szerette a magyarokat.

Legmeggyőzőbb bizonyítéka ennek az a szomorú tény, hogy elvetemült ellenségeink ő ellene követték el a merényletet, akit legnagyobb akadálynak tekintettek, hogy velünk leszámolhassanak.

A főispán beszéde végén aztán indítványozta, hogy a törvényhatóság örökítse meg jegyzőkönyvében a tragikusan elhunyt Ferencz Ferdinánd trónörökösnek és nejeének emlékét. Ő Felsége a király előtt fejezzük ki hódolatunkat, tiszteletünket. Adjunk kifejezést annak, hogy mély gyászában együtt érzünk vele. Adjunk kifejezést részvétünknek az árvák előtt is. A beszéd hatása alatt Némestóthy Antal indítványozta, hogy a főispán beszédét szószerint örökítsék meg a közgyűlés jegyzőkönyvében.

A közgyűlés az indítványt elfogadta. Majd a Felséghez ítézendő felirat szövegét hallgatták meg a közgyűlés tagjai és azt teljes szövegében elfogadták.

Több tárgy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Ahol bizony mégis harangoztak. A „Szatmármegyei Közlöny“ Felsőbányáról azt a hírt kapta és e tudósítás nyomán közli is, hogy „a felsőbányai keresztény hitfelekezetek templomaiban mindenütt megkondultak a harangok Ferencz Ferdinánd és hitvese temetése idején, csak a szerzetet vallásának templomában, a róm. kath. templomban nem.“ Hát a dolognak ilyen célzatos beállítását bizony bántó és kegyeletstörtő volna. *De a hír nem felel meg a valóságnak. A róm. kath. templomban bizony harangoztak. Ugyan abban az időben, a temetés előtt való estén ahogyan azt az ottani esperes illetékes egyház, hatósága elrendelte. És ahogyan az egyházmegye minden templomában, öt politikai vármegyének kath. templomaiban történt. Elvárjuk lapjaink ismert lojalitásától, hogy e bántó és célzatos hírrel szemben helyreigazítással fog élni.*

Az első papszentelés a hajdudorogi egyházmegyében. Miklóssy István püspök a múlt héten végezte a hajdudorogi egyházmegyében az első papszentelést. A szentelés aktusai a debreceni görög-katolikus templomban folytak le.

Rövid hírek Szatmár vármegyéből. A Nagysomkúti Magyar Bank r. t. székhelyét Kolozsvárra helyezte át és alapitőkéjét 200.000 K-ról 300.000 K-ra emelte fel, 500 drb 200 K-nás új részvény kibocsátása útján. — A. M. K. E. Keleti Kárpátok osztálya XXXVIII. közgyűlését július 18-án, szombaton délelőtt 11 órakor Nagybányán, a Kaszinóban tartja meg. A közgyűlésre a M. K. E. tagjait és barátait tisztelettel meghívja az elnökség. A gazdag programmal nagyszabású kirándulások vannak összekapcsolva. — Vármegyénk állapot-egészsége. Sertésvész a mátészalkai és avasi

járás kivételével az egész vármegyében sertesorbán csak az avasi járásban szedi áldozatait, lépfene avasi, fehérgyarmati és színerváraljai járásokban, míg a veszettség a mátészalkai és nagykarolyi járásokban van elterjedve. — *Kisarban nagy jégesés* volt, mely 150—160 holdnyi területen teljesen elpusztította a vetést. — *Gilvácson* nagy vihar volt. Ugy látszik, hogy a vihar, mely nagy károkat okozott... csak Gilvác határára terjedt ki. A Kraszna-hidon túl már poros utra találunk a vihar elől menekülő szekerek. — *Tüz volt Nagy-Peleskén.* Könnyen veszedelembé juthatott volna a község, mert nagy szélben égett egy ház melléképületével. A tüzoltók derekasan megfékeztek a vereska-kast. Dr. *Moldován* Ferenczet Felsőbánya városának főjegyzőjét a közgyűlés helyettes polgármesternek választotta. — *Fehérgyarmaton* a napokban megnyitott a telefon.

Kanonoki installáció. Ungvárról jelentik: A munkácsi görög katolikus egyházmegye újonnan kinevezett kanonokjainak: dr. Szabó Simon, dr. Hadzsega Bazil és dr. Suba Györgynek beiktatása minap ment végbe. A beiktatást a székesegyházban Matyeczó Tivadar székeskáptalani olvasókanonok, püspöki helyettes végezte, aki magas szárnyalású beszédet intézett a káptalan új tagjaihoz. A mostani kinevezéssel a káptalan minden stalluma be van töltve.

A vármegyei közigazgatási bizottság ülése. A vármegyei közigazgatási bizottság f. hó 10-én tartotta meg rendes havi ülését Csaba Adorján főispán elnöke alatt. A bizottság tagjai majdnem teljes számban vettek részt az ülésen. Az ülés fontosabb tárgya a vármegyei árvaszék tisztviselői ellen emelt vádak megvizsgálásának eredményéről előadott alispáni jelentés volt. Az alispáni jelentés szerint a vármegyei telephálózata egyrésze kiépítés alatt áll. Az elmúlt hónapban utlevelet kért 281 egyén, kivándorolt 241, visszajött 33 egyén. Plachy Gyula kir. pénzügyigazgató jelentése szerint az adók befolyának. Adóban befolyt 48.880 korona, hadmentességi díjban 1330 korona, bélyeg és közvetlen illetékben 58.188 korona, fogyasztási és italdóban 60.335 korona. Schönplüg Béla főorvos jelenti, hogy a vármegye egészségügyi állapota a múlt hónapban elég kedvező volt. Kacsó Károly műszaki tanácsos jelentése szerint a vármegye területén átvonuló közutak jókarban vannak. Kende Zsigmond bizottsági tag interpellálta az előadó műszaki tanácsost, kérdést intézve hozzá, hogy az építés alatt levő közutak munkálatai mi okból szakadtak meg és szünetelnek. Kacsó Károly megnyugtatólag válaszolt, a munkálatok szünetelésének okául a költségvetési év kezdő időpontjának változását hozva fel kijelentette, hogy a megfelelő összeg most érkezett le s a munkálatok legnagyobb erővel folyamatba tételnek az egész vonalon. Böszörményi Emil szólalt fel, kérve a hatóság segítségét a mezői eretek irtásának kötelezővé tétele által. Többek hozzászólása után a bizottság e tárgyban sürgős feliratot intéz a földművelésügyi miniszterhez.

A szerednyei hegyet elverte a jég. Mint egy vidéki lapban olvassuk, a szerednyei, esertési szőlőket nagy csapás érte. A jégeső lekaszabolta a szőlőket úgy, hogy alig maradt valami épen. Így bekövetkezik, hogy ezidén nem lesz szerednyei jóminőségű bor. Várjuk a hiteles értesítést — Szerednyéről.

Fizetési halasztás vetőmagvakért. Báró Ghillány Imre földművelésügyi miniszter leiratot intézett Csaba Adorjánhoz, Szatmár vármegye főispánjához, amelyben utal arra, hogy a két éves selyos gazdasági helyzet, az ez évi gyöngye termés annyira megviselte a gazdák fizető képességét, hogy a nehéz helyzet indokoltá teszi azt az elhatározást, hogy a kirendeltségektől vásárolt vetőmagvak árának megfizetésére kamattól mentesen hosszabb halasztás adassék. A redevet, többek között így intézkedik: „Oly községek gazdakörök és magánosok részére, akik a múlt év őszén, vagy a folyó év tavaszán a kirendeltségtől vetőmagvakat utólagos fizetési kötelezettség ellenében vásároltak s szorult helyzetük következtében tartozásukat a folyó évben egyáltalán nem, vagy csak terhes ál-

dozatok mellett lennének képesek kifizetni egy évig terjedhető s legkésőbb 1915. évi okt. 1-én lejáró kamatmentes fizetési halasztást engedélyeznek s felhatalmazom a kirendeltséget, hogy az ily adósfelvételek vetőmag vételéről címén fennálló tartozásait indokolt esetekben a mondott időpontig meghosszabbítsa.“

A szatmár vármegyei árvaszék köréből. Az árvaszék tisztviselő kara nem rég kérvényt nyújtott be a közigazgatási bizottsághoz, amelyben kérték maguk ellen a fegyelmi eljárást. Okot erre azon mende-mondák adtak, melyek konkrét alakban is súlyos vádakkal illették az árvaszéki tisztviselőket. Hogy ugyanis kölesönöket nyujtanak szabályellenesen. S főleg, hogy az árvapénzeknek az egyes pénzügyintézeteknél való elhelyezését az illető pénzügyintézetnek honorálják. A fegyelmi eljárás megindult és most be is fejeződött. Ilosvay Aladár alispán a legutóbbi v. gyűlésen jelentette, hogy a vádak alaptalan pletykáknak bizonyultak. Mire a főispán indítványra kapesán a vármegye bizottsági gyűlése bizalmat szavazott az árvaszéknek.

Gyógyszertár Avasujvárosban. A vármegye egészségügyi bizottsága közelebb az Avasujvárosban felállítani kért gyógyszertár engedélyezése iránt beadott kérvényekkel foglalkozott. A bizottság a gyógyszertár felállítását nem javasolta a közgyűlésnek. A bizottságnak határozatát azonban a főispán és alispán nyomós indokai alapján a közgyűlés megváltoztatta és a gyógyszertár felállításának szükségessége és engedélyezése mellett döntött.

Rövid hírek a vidékről. A jenkei (Ung) lelkésznek, Szvoboda Ferencnek beiktatása augusztus 20-án lesz. — *Máshol is így kellene* — t. i. Miskolc városa a város javára megadóztatja a kártyázókat. A szabályrendeletet a belügyminiszter megerősítette. Nálunk az ásvány, gyógyvizeket adóztatják meg! *Nagy Mihály—Ungvár—Szerednye—Munkács* között személyszállító postai autóbilt szerveznek. — *Czeiner Nándornak* az országosan ismert jeles szőlészeti szakférfiúnak, gazdasági előadónak a királyi tanácsosi címet adományozta. — *A munkácsi állami képezde* szept. 1-én megnyílik.

Mi köze ahhoz?

Falusi ember: Kigyelmed-e a nagyságos takarékpénztári igazgató?
Igazgató: Én, mit akar kend?
Falusi: Hát csak az a kérésem volna, hogy jó áll-e ez a takarékpénztár?
Igazgató: Mi köze van kendnek ahhoz?
Falusi: Hát kéremalázatosan, az a közöm hogy hát szeretnék vagy kétszáz koronát. — k ö l c s ö n venni.

Kereskedelem és ipar.

Letört emberek.

A harmadik esztendőre kinyult gazdasági válság — temérdek kereskedőt és iparost letört. Megyénkben és városunkban egyaránt.

Ezt a szomorú jelenséget általában úgy itélik meg, hogy a nehéz idők. A politikai bonyodalmak. A rossz termés forrásai.

Pedig jó ezt az általánosítást egy kicsit boncolgatni. Egyesek, sok-sok egyesek helyzetéből, szerencsétlenségüknek konkrét alakban való kihegyezéséből nagy tanulságot vonhatunk le. És bizony jellemzését adhatjuk a szomorú helyzetnek.

A letört kereskedőket és iparosokat a jelenben három csoportba oszthatjuk.

Az első csoportba tartoznak azok, akik szigorúan megmaradván üzletük határai közt, egész életüket, munkaerejüket, meglevő anyagi helyzetüket a maguk élethivatásának, üzletüknek hagyják meg. Ezek a kereskedők, iparosok is nehéz harcra készültek. Viharok jártak fejük fölött. Sokszor érezték a támadást, amely egyesek ellen tört. De állottak és állanak. Remélik is, hogy egyszer csak jobb időkre ébrednek.

A második csoportba azokat vesszük fel, akiket a jobb boldogulás utján ért a válságos idő. Sőt gazdagabbak is voltak. Üzle-

tük gyümölcsét aratták. De éppen ez a veszedelmes helyzet, a megtollasodás tudata csábitotta őket a veszedelembé. Elfogta őket az az általános tünet, vágy, hamis köztudat, hogy tisztán munkával, a gyümölcsöt termő üzlettel... nem lehet meggazdagodni. Pedig ők minden áron meggazdagodni akarnak. Tűzön, vízen keresztül. Hát belevetették magukat a bankokba, a részvénytársulatok karjaiba. Mier mer — a részvény volt a legjobb fejős tehén. Mert ott csak kuppokat kell vágni és hull a jövedelem, mint a zápor. S mentől jobban eresztett, annál beljebb mentek. Még az üzletük, még a műhelyük rovására is. Elvették a házi riskától (mely pedig nekik az első izmosodást adta) a táplálékot. És vitték, (kivették tőle) a vitorlát eresztett bankoknak, részvénytársaságoknak. A kereskedőknek, az iparosoknak azonfelül föld is kellett. Házak is kellett. Hát ime, mikor aztán beütött az istennyila; mikor egy-egy bank inogni kezdett; mikor a részvényekkel alágyujthatott; mikor a napi biztosságért, meg az igazgatótagsági díjjakért cserébe kellett adnia a megtakarított, üzletével szerzett tőkét (mert az osztalékok az igérettebb eleme kellett...) akkor fájdalmas hangja belevegyült a nagy kórusba, hogy hát... a nagy gazdasági válság, meg a rossz termés, meg a háború, meg minden, mint kellett neki letörni... csak nem a maga hibájából, a maga mámorából... aminek szárnyain már ott járt... a gazdagok országában.

A harmadik csoportba soroljuk azokat, akiket már a gazdasági válság is betegesen talált. Akik így is, úgy is... egyensúly hiányában szenvedtek. Ezek felhasználták a zavarost... Buktak, csuktak... és vitték az irhajukat. Vagy itt járnak kopottan, ütöttek... az élet útjain.

Hát természetes, hogy e típusok nem abszolút meghatározások. Vegyülnek, keverednek, de típusok mégis maradnak.

Ez egy bizonyos, hogy ezek az idők nagy tanulságot rejtenek. Amit Smiles már régen megmondott.

— Egy életnek elég egy üzlet, egy hivatás. A természetellenes meggazdagodási vágy... a szegénység, a tönkremenés utjára vezet. (br.)

GAZDÁK VILÁGA.

A kisgazdák oktatása. A téli időszak alatt csaknem minden nap kaptunk értesítéseket, hogy hol itt hol ott szakszerű előadásokat tartottak a kisgazdák részére. Sajnos, ezeknek az előadásoknak semmi eredményük sem volt, amit leginkább a termés, a helytelen gazdálkodás bizonyított legjobban. A földművelésügyi miniszter most egy igen életrevaló és nagyjelentőségű ujitást hozott be ezen a téren. Az ujitásról minap körrendeletileg értesítette Ilosvay alispánt. Eszerint a jövő évben az eddigi szokásos előadások elmaradnak. Helyettük 24 rendszeres előadás lesz a vármegyében. Az előadások alkalmával a gazdasági egyesület kiküldöttje, egy szakértő miniszteri kiküldött és a tanítóképezde mellé beosztott gazdasági szaktanár tartanak majd előadásokat. Előadók a főszereplő sorban a helyi körülményekre fogják fordítani és azoknak megfelelően tartják előadásait is, még pedig nem elméletileg, hanem amit csak lehet természetben mutatnak be mindent a gazdáknak. Az előadás anyaga igen nagy, mely összefoglalva az okszerű gazdálkodás miként való folytatását fogja a gazdák szeme elé tárni. A nagy jelentőségű előadások a gazdáknak semmibe a községnak pedig az iskolafütésbe és világitásba fog kerülni. A miniszter rendelete értelmében már a tél folyamán megkezdik az előadásokat. Nagyon üdvös volna, ha nem is minden községben, de legalább 4—5 közelfekvő községben egy-egy kisebb szabású gazdaságot létesítenének, úgy, hogy a gazda napról-napra lássa az okszerű gazdálkodás és a mai rendszer közti különbséget. Akkor sokkal hamarabb érnék el a kitűzött célt, mint a mai, vagy a tervbe vett rendszer mellett.

Tanácsadó. *Elesett lovak talpraállítására.* Sima talajon sokszor megesik, hogy a ló megcsuszik és elesik. Nem valami kellemes lát-

vány ez, de ennél jóval undorítóbb ahogy egynémelyik kocsis az elesett állatot talpra akarja állítani. Püföli, rugdossa, nógatja holt egy kis hozzáértéssel könnyen lehet segíteni a bajon. A legelső dolog, hogy az istrángtól és gyeplőtől szabadítsuk meg a lovat. Ha ez megvan, iparkodjunk a ló két első lábát olyan helyzetbe hozni, hogy azt kapaszkodásra használhassa. Egy-két percnyi pihenő után az egyik ember álljon egy-két lépésnyire a ló elébe s fogja meg mindkét kezével a zablát s azt huzogassa felfelé, ugyanakkor a másik ember a ló farkát fogja meg s nógassa szóval a felállásra. Ha a talaj nagyon sima, akkor előzetesen homokkal, szalmával hamuval kell behinteni, vagy pedig valami pokrócot a ló lábai alá helyezni hogy legyen mibe megkapaszkodnia. Ha a lovat ennek dacára nem tudjuk talpraugrásra bírni, akkor legcélszerűbb az első lábainál kötelet keresztülhuzni és egyenletes emelgetéssel segíteni a lónak a talpraállásánál. A sikos talajon, ahol nincs kéznél pokrócz vagy szalma, megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a ló patájára erősíthető szalmából vagy kókuszrostokból készült papucs is. A berlini omnibusz-társaság legutóbb ezer darabot rendelt ilyen papucsokból, hogy az minden kocsisnak kéznél legyen. — *Szilvafák trágyázása.* Bosznia-Hercegovinából való híradás szerint a szilvafák természetes termését istállótrágyával 50%-kal, műtrágyák alkalmazása után, vagy a kétféle trágya egyidejű alkalmazásával pedig 100%-kal sikerült fokozni. Egy-egy fa 27 kilo istállótrágyát vagy 56 deka 18%-os szuperfoszfátot, 18 deka 40%-os kálsót és 36 deka csilisalótromot kapott, vagy pedig félelyit az istálló és félelyit a műtrágyákból. A költség az istállótrágyánál 16 fillér volt, műtrágyázásnál pedig 22 fillér 1—1 fára. A terméshozott az istállótrágya költségét 6 szorososan, a műtrágyákét 11-szeresen térítette meg.

Magyarország terméskilátása az idén. A központi statisztikai hivatal most közölt kimutatása szerint ebben az esztendőben be van vetve:

Buzából	6,064.326 kat. hold
Rozsból	1,941.412 " "
Árpából	1,952.962 " "
Zabból	1,867.426 " "

Ezzel szemben tavaly learattak (az elemi csapatok által megsemmisített vetésterület levonásával):

Buzát	5 414.795 kat. holdon
Rozsot	1,876.573 " "
Árpát	2,030.523 " "
Zabot	2,027.868 " "

Család és Iskola.

Boromisza Tibor püspök és a kath. tanítószaksorsjátéka. A kath. tanítószaksorsjáték nem panaszkodhatik, hogy ügyét a főpapság nem karolja fel. Ime egy újabb nagylelkű bizoyiték. Boromisza Tibor szatmári megyéspüspök egyszáz darab sorsjegy árát küldötte be az üdülőház céljaira s amellet az alábbi igen megleghangu körlevélben hívja fel a papság és tanítószaksorsjátékát a sorsjáték pártolására: „A magyar katolikus tanítószaksorsjáték régi óhaját teljesítette az Országos Katolikus Tanügyi Tanács, amikor Balatonlellén megvett egy ritka alkalommal kínálkozó villát, hogy végre-valahára legyen hajlék, ahová bizalommal gondol s reménnyel térhet meg a nemzetnevelő és nagymunkában megrokkant tanító, ahol újból visszszeresheti a testi-lelki épségét. Az a czél lebeg a Katolikus Tanügyi Tanács szeméi előtt, hogy egészséges levegőjű, természeti szépségekben gazdag magyar vidékeken a lehető legolesőbban nyujtsön pihenés a gyógyulást keresőknek. S ez üdülőházban nemcsak a katolikus tanítóknak, hanem a katolikus iskolák igazgatóinak vagyis a főtisztelendő papságnak is otthonról gondoskodott. Az üdülőház céljaira felvett kölcsön letörlesztésére a Tanács tárgysorsjátékot rendez s 100 000 darab 1 koronás sorsjegyet boosátott ki, amelyeknek elhelyezése csak a lelkész és tanító urak buzgó közreműködésével lehetséges. Midőn ez emberbaráti nemes ügyet egyházmegyémm papságának és tanítóinak figyelmébe és pártfogásába a legmelegebben ajánlom, azt is meg-

engedem, hogy amennyiben a templompénztárban, iskolapénztárban, vagy más alapokban fedezetet találhatnak, ezek terhére is vásárolhassanak sorsjegyet.“

Hogy közeledik a család és iskola egymáshoz. Egy érdekes párbeszédet hallottam, közvetlenül a tanév végén, a szünet első napjaiban. Iskolásfuk csoportjából hangzott a párbeszéd.

— Mit szözlött apád, hogy megbuktál?
 — Hogy rosszul tanítanak azok a tanítók.
 — És nem bántott?
 — (Nevető enyelgéssel.) Bántott? Még az nap elvitt a moziba.
 — Mit adtak a moziba akkor, te?
 — Olyan slágeri, hogy még a tanító ur haja is égnek meredt volna. (Hüszégesen, szöröl-szóra.) F—ő.

Tizennégy állásra nyolczszáznegyven pályázó. Pestvármegye közigazgatási bizottsága gróf Ráday Gedeon főispán elnöklésével ülést tartott. A jelentések során Petri Mór tanfelügyelő beszámolt arról, hogy a megyében megüresedett harminczöt tanítói állásra hétszázötven pályázó jelentkezett, Berecz Gyula upesti tanfelügyelő jelentése szerint az ott megüresedett tizennégy tanítói állásra nyolczszáznegyvenen küldtek be pályázatot.

Szatmárvármegye kir. tanfelügyelő jelentéséből a közigazgatási bizottság ülésén. Junius hónapban a nagyari, olesvai olesvaapátii iskolákat látogatta meg a kir. tanfelügyelő. Indítványára a közig. biz elfogadja, hogy a Ferenc József tanítók házában levő kedvezményes helyet a jövő iskolaiévben is Siető Kálmán orvosnövenek kapja. Fekete Emma szamoszegi menhelyvezetőnő felebbezése aziránt, hogy a község állandósítsa elutasítottat. Az alsóhomoró tanító felebbezése. hogy neki az iskolafenntartó pinczét és kutat építsen szintén elutasítottat. Bejelenti, hogy a Széchenyi Társulat portómentességi kedvezményt kért a minisztériumtól. Nem adott meg neki. csak az, hogy a tanfelügyelőség útján küldhet portómentesen.

TARKA KÉPEK.

Mókaságok.

Miért oly kevés a világos szivar?

A trafikosoknak s a dohányzó közönségnek egyaránt legnagyobb a panasza a dohányjövődék ellen hogy kevés a világos szivar. A trafikosok minapi gyűlésén is erős kifakadások hangzottak e miatt. Egy fővárosi újságíró felkereste Haracsek László miniszteri tanácsost, a dohányjövődéki igazgatóság főnökét, hogy megtudjuk tőle: miért kevés a világos szivar?

— Sajnos a dohány nem gyári termék s a jó Isten iutézi, hogy mennyi világos dohánylevél terem. Száraz időben több, esős évben kevesebb, de sohasem annyi mint amennyi a kereslet. Megszerzünk annyi világos dohányt, amennyit csak lehet, s hogy nem lehet többet, annak az a magyarázata, hogy konkurrensaink, különösen Németország, többet adhatnak a dohányért. Ott a világos dohányt drágább szivarfajtáknál használják fel, nálunk pedig már az ötös szivart is világos borítékban követelik. Átlag hatvan százalék a dohánylevélnek világos. Egyáltalában nincs módunkban tehát ezen a bajon segíteni.

— Külömben roppant sajtáságos a dohányzóknak ez a vágyakozása a világos szivar után. Kétségtelen ugyanis, hogy a naptól kiszitt világos dohánylevélben sokkal kevesebb a zamat és illat, mint a barna levélben. A világos szivar is voltaképen olyan barna vagy világos, mint az ugynevezett barnaszivar. A szivarnak a bábja ugyanis, a szivar törzse, mindkét szivarnemnél, a világosnál és barnánál, egyformán ugyanolyan keverékből készül. A világos szivar csak annyiban különbözik a barnától, hogy a borító dohánylevél világos. Merőben illuzió tehát, hogy könnyebb, gyengébb a világosszivar. Épp ugy illuzióban élnek azok is akik pettyes szivart keresnek. Azok a pettyes gombáktól származnak s a dohánylevél betegségei.

— Tagadhatalan, hogy az egyes dohánygyárak gyártmányai közt van különbség. Ennek az oka azon felül, hogy sok függ a munkások gyakorlottságától és intelligenciájától is, főleg

abban van, hogy a gyárak természetesen egyforma dohányt dolgoznak fel, de amelyik csak kevésfajta szivart készít, ott a legdrágább szivarok számára válogatják ki a legszebb dohányt.

Az új trónörökös s a magyar baka. Az új trónörökös mint katonai feljebbvaló magyar bakait nem egyszer megszólította magyarul. Csak a legutóbbi hetekben jegyezték fel róla a következő epizódot:

Hetzendorfan a vártán álló Csáki Károly káplárt szólította meg. Azt kérdezte tőle, hová való.

— Jelentem aláson, Szomogy megyébe — hangzott a válasz.

— Mi Somogy megye székvárosa? — kérdezte a főherceg.

— A Radetzky-kaszárnya — válaszolt a baka.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Kéziratoknak visszaküldésére nem várunk. Munkatársainkat kerjük, hogy a lapunknak csak az egyik oldalára írjanak. Névtelen küldeményeket figyelembe nem veszünk.

S. Budapest. Senki sem pótolhatlan. És aki azt hiszi magáról, hogy nem pótolható, sőt hirdeti is, mikor az általa szolgált ügytől félre áll: az az egyén legforrongóbb buzgalmainak ideje alatt sem az ügyet, hanem a személyeket... talán épen önmaga személyét szolgálta és képviselte. Hagyjuk tehát ezt a czikket; a czikkal az egész ügy felújítását.

Confre. Hangulatos, de nincs gondosan kidolgozva s tárgya miatt nem aktuális.

L. E. A történetírás fejlett korában már nincs értéke és czélja a krónika-ízü történelmi versoknak.

Poéta. 1. A lapunknak küldött küldeményeket két, már-már országos nevű költő értékeli. Itéletüket nekünk nincs okunk változtatni. 2. M. B. legújabb költeményét igenis adott alkalommal ismertetni fogjuk.

Ibolyka. Kár szerénykedni. Ezek a kedves dolgok bátran kiállják a napfényt is. Feldolgozzuk. A „Nők Világa” című rovatunk, ha nem is minden számban, de állandó lesz. Örvendünk, hogy egész családoknak tetszik.

Előfizető. Téved. A „Személyi hírek” nem arra valók, hogy a személyi kultust szolgálják. Sokan kérdősködtek egyes személyek, hivatalo közegek holtétéről a szerkesztőségben. Mutathatunk már is kérdőző leveleket. Lám így téved a deszkák közé szegőzött szük látókor.

Szatmári polgár. Kath. férfiak részére a bikszádi záradokolat augusztus 2-án lesz. Bővebb értesítést szereshetők a püspöki konviktusban.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron, Iskola-köz 3. sz.

5229—1914. sz.

Meghívó.

A SZATMÁR-NÉMETI KERÜLETI MUNKÁSBIZTOSÍTÓ PÉNZTÁR 1914. évi augusztus hó 2-án délelőtt 10 órakor Szatmárnémetiben az Iparos Otthon nagytermében tartandó

rendes évi közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, a közgyűlés szabályszerű összehívásának igazolása, a határozatképességének megállapítása, a jegyzőkönyv vezetése és hitelesítése iránti intézkedés.

2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének beterjesztése, az 1913. évi zárszámadások megvizsgálása, a felmentvény megadása iránti határozathozatal.

3. Az 1915. évi költségelirányzat megállapítása.

4. 2 munkaadó és 3 biztosított igazgatósági póttagnak, továbbá 1 munkaadó és 1 biztosított felügyelő-bizottsági rendes tagnak és 4 munkaadó és 1 biztosított felügyelő-bizottsági póttagnak titkos szavazás útján való megválasztása.

5. Az alapszabályok 22. §-a értelmében kellő időben beérkezett és szabályszerűen kitűzött indítványok tárgyalása.

Kelt Szatmár-Németiben, a Szatmár-Németi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár igazgatóságának 1914. évi július hó 7-én megtartott határozatképes üléséből.

Kocsis László s. k.
elnök.

Kossaczky László s. k.
igazgató.

ORGONA-GYÁR

RIEGER OTTÓ

cs. és kir. udvari szállító.

Hazánk legnagyobb orgonájának: a király orgonájának alkotója, a Szent-Sír lovagja és a Ferencz József-rend tulajdonosa.

BUDAPEST, X., Szigligeti-utca 29. szám.

Tervezeteket, rajzokat és katalógust kívánatra díjmentesen küld. A párisi, bécsi és pécsi kiállításokon több helyről kitüntetve. Gyárom 39 évi fennállás óta 1900 orgonát szállított, közte a koronázási templom király orgonáját, mely orgonámú 80 változatu és villanyerőre van berendezve.

villamos gépekkel berendezve.

Kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta légnyomás, csőrendszer szerint (pneumatikus) tartós és nemeshangu orgonákat szállít. Orgonajavításokat és orgonahangolásokat lelkiismeretes pontossággal teljesít. Jókabartartást mérsékelt árban elvállal.

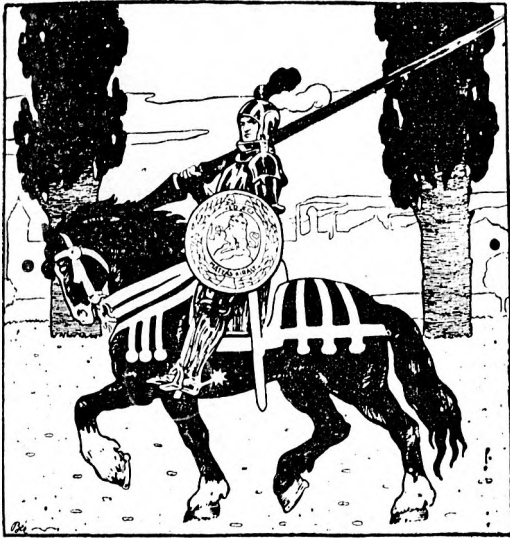
TAVASZI SZÉL

az arera, kézre egyaránt rossz hatást gyakorol. Arc és kéz **ápolására** használt czikk-puderek, **kézfnomítók**, szájjvizek, fogporok, **elsőrendű illatosítók**, továbbá **manikur- és fésű-kazetták**, **Kodakgépek** beszerezhetők

BARTÓK drogériában

Deák-tér. (Papolozi-ház.)

Hóditó körutra indul az új kőbányai sörfözde:

FŐVÁROSI SÖRFÖZŐ R. T. KÖBÁNYÁN

Főraktáros:

Weinreb Márton és Fia Szatmár, Zrinyi-utca 10. Telefon 257.

1.96 korona.

Pünkösdi vásár

az 1 korona 50 filléres áruházban!

Sorozatos eladásra kerülnek az alanti felsorolt czikkek:

1 schiffon női ing szalag vagy himzett	1 kor. 96 fill.
1 schiffon női háló kabát	1 kor. 96 fill.
1 schiffon női nadrág fodorral	1 kor. 96 fill.
1 clott alsószoknya fekete vagy színes	1 kor. 96 fill.
3 drb schiffon fiúzó védő	1 kor. 96 fill.
12 drb batizst női zsebkendő	1 kor. 96 fill.
1 drb női melles clott kötő	1 kor. 96 fill.
6 pár női vagy férfi harisnya	1 kor. 96 fill.
2 pár selyem harisnya	1 kor. 96 fill.
1 drb női blous crepon vagy clott	1 kor. 96 fill.
6 vászon pohártűrő	1 kor. 96 fill.
4 pár lenn törülköző	1 kor. 96 fill.
1 figurás ágyelőszőnyeg	1 kor. 96 fill.
2 pár spárga szőnyeg	1 kor. 96 fill.
4 méter angol zefír	1 kor. 96 fill.
4 méter festő vagy színes karton	1 kor. 96 fill.
3 1/2 méter crepon tango színekben	1 kor. 96 fill.
2 méter grenadin, francia	1 kor. 96 fill.
3 méter selyem batizst	1 kor. 96 fill.
2 méter selyem (blousra)	1 kor. 96 fill.
2 méter 120 cm. széles szövet	1 kor. 96 fill.
4 méter selyemarczátlyol	1 kor. 96 fill.
3 méter csipkeshövet	1 kor. 96 fill.
2 méter Madera	1 kor. 96 fill.
1 méter 140 cm. széles costum szövet	1 kor. 96 fill.
12 darab férfi gallér	1 kor. 96 fill.
3 darab selyem önkötő	1 kor. 96 fill.
5 darab delin kendő	1 kor. 96 fill.
1 vég 23 méter verseny vászon	8 kor. 96 fill.
1 vég 23 méter „Rumburg“ vászon	9 kor. 96 fill.
1 vég „Sas“ schiffon	10 kor. 96 fill.
1 vég „Magyar király“ vászon	9 kor. 96 fill.

1.96 korona.

Mayer M. rőfös- és divat-áru üzletében

Szatmáron, Deáktér 29.

1.96 korona.

Vidéki megrendelést utánvétellel eszközölök.

1.96 korona.

1.96 korona.

korona.

Terge László

ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ.

„Elvállal mindennemű tervezést és építést.“

Szatmár, Teleky-u. 24.

Telefon 369. Telefon 369.

BRÓDY BÉLA

Diana Drogériája SZATMÁR.

Lévay palota. Nagyraktár: Gyógyárak közt-szer, illatszer és fényképészeti czikkeiben.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a hat év óta fennálló

czipész-üzletemet

Április hó 1-től Árpád-utca 24. sz. alól Bercsényi-utca 42. szám alatti sarok bolti helyiségbe helyeztem át. Műhelyemet a mai igényeinek megfelelően berendeztem, miáltal a legszebb kivitelű czipőket és eszímákat mérték szerint a legpontosabban és a legrovidebb idő alatt elkészítem. Hibás lábakra különös gondot fordítok. Kérve a nagyérdemű közönség bocsás pártfogását teljes tisztelettel

Tatár Miklós cipész-mester Szatmár, Bercsényi-utca 42.

A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület 1911. évi kiállításán egyes. bronzéremmel lett kitüntetve.

Braun Mór

— RÉZMŰVES ÉS VIZVEZETÉK-SZERELŐ — SZATMÁR, HID-KÖZ 1.

Készít szoba-fürdőt, vízvezetéket, szívó- és nyomó-szivattyukat. Raktáron tart pálinkafűző-, mosó- és takaréktűzhely-üstöket, permetezőket és mindezek szerkezeteit.

A Szatmári Gazdasági Kiállításán elismerő oklevél és bronzéremmel kitüntetve.

Akkerman Mihály

ÉPÜLET- ÉS MŰBÁDOGOS SZATMÁR, HUNYADY-U. 2.

Elvállal és készít minden e szakmába vágó munkát, u. m.: új tetőfedéseket, ereszcatornákat és fedélfestéseket. Készít toronytetőket, jégszekrényeket, csoport, fürdő-kádakat és fürdő-szobák berendezését pontosan és jutányos árak mellett,

Szalontay Kálmán

— KOVACS ÜZLETE — SZATMÁR, HUNYADY-U. 14.

Megrendelést elfogad kocsis és igásszekerekre, gazdasági eszközökre. A lóvasalást pontosan és gyorsan eszközöli. — Javításokat elfogad. —

Blatniczky János

KÁLYHÁS-MESTER Szatmár, Bercsényi-u. 1. Saját ház.

Porcellán eszerépkályhák, takaréktűzhelyek raktára. Javításokat elfogad. Hartmuth - kályhák kaphatók.

Ifj. SZÁSZ JOZSEF

KÁRPITOS ÉS DISZÍTÓ SZATMÁR, DEÁK-TÉR,

a Pannonia-szálloda mellett, (Keresztessy-ház.)

Elvállal minden e szakmába vágó kárpitos-munkát.

A Pannonia-szálloda

étterme és kávéháza az átalakítás befejezéseig a diszteremben megnyílt. Az ujonnan fényesen berendezett kávéház, étterem és szálloda díszhelyiségeinek megnyitását annak idején a nagyérdemű közönség becses tudomására fogom hozni. Teljes tisztelettel PONGRÁCZ LAJOS bérli.

Uj szijgyártó üzlet

nyílt Szatmáron, Rákóczi-utcán (Törvényszékel szemben,) hol jutányos árban szerezhettek be **kocsizó, lovagló és igás szerszámok**, valamint mindennemű diszes kiállítású **bőrárak**.

Kiváló tisztelettel

Székely István, szijgyártó.

Kocsitulajdonosok figyelmébe:

BENYÓ ÁNDOR

kocsigyártó Szatmár-Németi, Szirmai-utca 11.

Ajánlja magát mindennemű új és újabb divatu

kocsik készítésére.

Készít ruganyos kocsikat, homokfutókat, szánkókat és gazdasági eszközöket a legjobb és legszebb kivitelben.

Raktáron tart új és javított kocsikat.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetne

Tekintettel a rossz pénzügyviszonyokra, vevőimet kedvező fizetési feltételekben részesítem.

Kocsitulajdonosok figyelmébe!

Minden

*Nagyságos
Tekintetes
Nemzetes és
Polgár asszonynak*

öröme telik a festésben, hogyha -

VÁMOS ÁRON

kizárólagos festékkereskedésében

Szatmár, törvényszékel szemben

szerzi be **padló festék** szükségletét

1 korona 20 fillértől feljebb.

Telefon 368. sz.

Gárdos Ferencz

könyvkötő
SZATMÁR
Kazinczy-utca 4

Uj üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy **Rákóczi-u. 28.** alatt

rőfös, vászon és confekcióüzletet

nyitottam. — A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Saudek Béla utóda.

A Szatmári Bazárban

az összes játék-, díszmű-, emlék és rövid-áru cikkeket helyszüke miatt mélyen leszállított áron bocsátom a n. é. közönség rendelkezésére.

Blatniczky István

KAZINCZY-UTCZA 10.

Minden ruha új lesz tisztítás és festés által **Hájtájer Pál** ruhafestő, gőzmosó gyárában **Szatmár.**

Alapítási év
1886.

A legjobb és legolcsóbb hazai gyártmány!

K 10.50 K 12.50

K 15.—

főárban

mindennemű férfi és női valódi „Goodyear Welt“ ráma-varrott czipő kapható

TURUL cipőgyár részvénytársaság a monarkia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár Szatmáron: DEÁKTÉR 12. SZÁM.

130 saját fióktelep.

20.000 pár heti gyártás.

1200 munkás és alkalmazott.